

Cumhuriyet, 12 Temmuz 2011, Orhan Bursalı

Bilime Kıymayın!

Feza Gürsey dünyaca ünlü bir teorik fizikçimiz. Adı da Türkiye’de Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü’ne veriliyor: Feza Gürsey Enstitüsü... Burada teorik matematik ve fizik araştırmaları, eğitimleri yapılır. Bunlar, temel bilimsel araştırmalardır... Bilimin anası budur. Sonuçları, teknoloji, mühendislik ürünleri olarak ortaya çıkar.

Batı’nın bütün teknolojileri, Batı temel biliminin devasa temelleri üzerinde yükselir! Temel bilimlerde üstün çalışmalar yapamazsanız, önemli ve belirleyici teknolojiler üretemezsiniz. Temel ve uygulamalı bilimler, bu açıdan el ele gider... Teknolojisi güçlü ülkenin temel bilimleri de güçlüdür.

Ülkemizde yeni bir yapılanma gerçekleşti ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kuruldu.. Çok da iyi oldu! Nihat Ergün de Bakanlığa getirildi! TÜBİTAK ve bağlı kuruluşları ile TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi) bakanlığa bağlandı.

Bakan henüz yeni koltuğuna ısınmamışken, TÜBİTAK karar alıyor ve Feza Gürsey Enstitüsü’nü BİLGEM’e bağlıyor (Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi). 15 Temmuz’a kadar, Kandilli’deki yerlerinden Gebze’ye, TÜBİTAK-MAM’a taşınmaları isteniyor.

BİLGEM çatısı altında şüphesiz iyi şeyler yapılıyor! Ancak orası bilgi ve bilişim teknolojilerine, yani uygulamalı araştırmalara yönelik.

“Feza Gürsey”in böyle apar topar uygulamalı bilimlerin emri altına kaydırılması, ülkemizde zaten pek önem verilmeyen temel bilimlere bir darbe mi vuruluyor sorusunu akla getiriyor.

TÜBİTAK Bilim Kurulu’nun kararına bakıyorum: Enstitü’nün, Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü Kuruluş ve İşletme Yönetmeliği’ni iptal ediyor. Ve yeni görev belirliyor: “Bundan sonra da temel bilimler alanlarında insan kaynaklarının gelişmesine yönelik eğitim çalışmalarına devam etmesi, ancak buna ilaveten temel bilimler alanlarında temel ve uygulamalı araştırma sorunlarını ortaya koyarak, çözümlenerek ve çözümlenmesine yardımcı olarak bizzat araştırma yapması ve bilgi üretme misyonunu daha etkin olarak yapması beklenmektedir.”

Yorum: Temel bilimler insan kaynaklarını geliştirir, ama esas yapacağın iş, BİLGEM’de uygulamaya yönelik araştırmalara yardımcı olmaktır. Oldun oldun, olmadın sana ihtiyacımız yok...

Tartışmasız, uygulamalı bilimler önemlidir... An-

cak bunları teorik matematik ve fizik araştırmalarının sırtından, onları yok ederek yapmaya çalışmak büyük hata olur! Teorik fizik ve matematikçiye ne diyebilirsiniz, “gel bakiim şu bilişim sorununu çöz” mü?

TÜBİTAK problemleri bir alan yarattı!

Teorik matematik ve fizik araştırmaları yapan Feza Gürsey Enstitüsü, zaten 4 kişi bırakılmıştı! 1997’de 29 tam zamanlı bilimciye sahipti! Ancak sözleşmesi bitenlerin yerine yenilerini almadı TÜBİTAK ve Enstitü’yü küçülte küçülte 4 bilim kadrosuna indirdi büyük bir başarıyla! Şimdi de öyle gözüküyor ki, son darbeyi vuruyor!

Prof. Erdal İnönü’nün girişimiyle kurulan Enstitü, oysa yüksek bir bilimsel başarıya sahip. 350 adet nitelikli araştırma makalesi burada üretildi ve uluslararası bilim dünyası bunlara 2000 gibi yüksek sayıda referans verdi (kendi araştırmalarında kullandı). Enstitü uluslararası bir saygınlığa sahip, dünyada çok seçkin ve ünlü teorik fizik ve matematikçi Enstitü’ye geldi, kurslar-konferanslar verdi; uluslararası başarılı toplantılar yapıldı.

TÜBİTAK’ta araştırma yapan 2150 personelin bilimsel yayın etkinliği kişi başına 0,1 makale iken, Feza Gürsey’de 2’dir!

Enstitü’de çalışan ünlü bilim insanları arasında, örneğin Erdal İnönü (Wigner Madalyası aldı), Ayşe Erzan (L’Oreal ödülü), Nihat Berker, Sabancı Üniv. Rektörü (Humboldt Araştırma Ödülü) gibi önemli ve saygın ödül sahipleri var... Yavuz Nutku gibi uluslararası matematikçi ve fizikçimiz de buranın müdürlüğünü yaptı! Çok sayıda TÜBA üyesi ve çeşitli ödüllerin sahibi bilimciler, Feza Gürsey’de çalıştılar!

Feza Gürsey Enstitüsü’nün (FGE) bilimsel etkinlikleri, örneğin Güney Kore’deki benzeri kuruluş olan KIAS (Korea Institute of Advanced Studies) ile karşılaştırılmış. Her iki kurum da aynı yıl kurulmasına rağmen, FGE’nin tam zamanlı bilimci sayısı 29’dan bugün 4’e düşerken, Kore’ninki 6’dan 120’ye çıkmış! Buna rağmen, kişi başına düşen araştırma makalesi sayısı, FGE’de daha çok!

Diyeceğim şu ki: Temel bilimlere kıymayın! İslam ülkeleri bilim üreticisi olmadı, hep Batı’nın ürettiği teknolojilerin tüketicisi oldu ve bugün içinde bulunduğumuz ekonomik durum/cari açığın temel nedeni de, bilim ve teknoloji üreticisi olmayışımızdır!

Temel bilimler işin babasıdır! Bakanlık, umarım bunun bilincindedir! ♥